

ného případu již po stránce objektivní mohlo naplniti skutkovou podstatu přečinu § 88 cit. zák. předpokládanou. Když však není tu dána skutková podstata trestného činu po stránce objektivní, není potřebí obírat se otázkou, zda tu je dána subjektivní stránka tohoto činu a nemůže též proto přijíti v úvahu i případná pohnutka, z níž k uzavření prodeje došlo, zvláště kde též soudem bylo zjištěno, že v době vydání oběžníku ještě průvody zakázány nebyly. Neodůvodněnou zmateční stížnost bylo proto zamítnouti.

Čís. 4700.

Podvod, vydával-li se manžel zesnulé soudnímu komisaři za jediného dědice, zatajiv jsoucnost dalšího zákonného dědice (dcery zesnulé) a maření exekuce, zcizil-li pozůstalostní věc (dům), když naň byla podána dědická žaloba.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1933, Zm II 160/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 2. března 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 200 tr. zák. a přečinem maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 5 a čís. 9 a) § 281 tr. ř., je však v obou směrech neodůvodněna. Zřejmě za účelem napadání rozsudečného předpokladu, že souzené jednání stěžovatelovo za pozůstalostního řízení bylo lstivé po rozumu § 197 tr. zák., namítá stížnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., že není, přesněji nebylo v době souzeného skutku zákonného předpisu, by dědic zjevoval spoludědice, že řízení pozůstalostní jest officiosní a že soud nebo třeba soudní komisař je povinen, by pátral z moci úřední po příbuzných zemřelého, již jsou zase povinni, by se sami starali o to, by jejich dědické přihlášky byly zavčas oznámeny soudu. Netřeba tyto vývody stížnosti opřené poukazem na §§ 75 a 116 cís. patentu z 9. srpna 1854, čís. 203 ř. zák. uvést na pravou míru srovnáváním jich s ustanovením obzvláště §§ 38—40 téhož zákona; stačí stížnosti připomenouti, že též officiosní řízení vyžaduje jakéhosi podkladu, který si soud nebo třeba soudní komisař zjednává po rozumu prvního odstavce § 40 cit. zákona výsledkem osob, jež žily se zemřelým ve společné domácnosti nebo jsou z jeho přízně, a že z kruhu těchto osob přicházel v pozůstalostním řízení po manželce stěžovatelově pro soud a soudního komisaře v úvahu jediný stěžovatel. Nehledě k tomu nedává se stěžovateli jako zločin podvodu za vinu jen, že nezjevil soudu nebo třeba notáři jako soudnímu komisaři, že dědičkou nebo třeba spoludědičkou je dcera jeho zemřelé manželky, čili nedává se mu za vinu jen pouhé opomenutí

řádné informace soudu nebo třeba notáře. Podvod je naopak rozsudkem shledán v pozitivním klamu, totiž prohlášení stěžovatelově, že je jediným dědicem zemřelé a že tato jiných příbuzných kromě jeho po sobě nezanechala. Podřadění tohoto prohlášení, jehož vědomá nepravdivost zjištěna, pod pojem lstivého předstírání nebrání tvrzený nedostatek zákonné povinnosti dědice označiti (oznámiti) spoludědice; jestliť pojem lsti naplněn už pouhým zklamáním důvěry v životě obvyklé, třebas důvěra nemá opory v zákonném závazku pachatele k udání pravdy nebo třeba k úplné zprávě o dotčených poměrech. Nemístnou jest a z dosahu ochrany § 197 tr. zák. vykročuje důvěra klamané osoby nezaručená zákonným ustanovením uvedeného rázu jen tehdy, může-li klam už v době klamu býti klamanou osobou poznán jako klam bez dalšího pátrání a bez důkladnějšího rozmyslu prostředky, které má klamaná osoba po ruce již v době klamu. Té možnosti neměl soudní činitel stěžovatelem klamaný jsa při nedostatku zpráv jiných výzvědných osob odkázán na sdělení jediného stěžovatele, v jehož vědomě nepravdivých projevech proto právem spatřováno lstivé předstírání předpokládané skutkovou podstatou podvodu.

Proti odsouzení pro přečin maření exekuce namítá stížnost podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že rozsudek nezjišťuje skutečností opodstatňujících právní předpoklady, že Marie O-ová byla věřitelkou stěžovatele a že mu hrozila z její strany exekuce, naopak je prý zjištěno jen, že stěžovatel byl v době souzeného skutku žalován žalobou dědickou, která není žalobou o majetek, nýbrž jen o určení, že žalobkyni přísluší dědické právo. I s touto námitkou je stížnost v nepravu. Rozsudek zjišťuje, že pozůstalost zemřelé Anny P-ové byla stěžovateli usnesením okresního soudu v Brně-okolí ze dne 3. července 1928 odevzdána. Byla-li pak — jak rozsudkem dále zjištěno — Marií O-ovou, jakmile se dozvěděla o tom, že její matka zemřela a že celá pozůstalost po ní byla odevzdána obžalovanému, podána naň dne 22. února 1930 dědická žaloba, šlo v žalobě té nikoliv, jak mylně předpokládá stížnost, o žalobu určovací (ve smyslu §§ 125—127 cís. patentu z 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák.), nýbrž o žalobu na postoupení nebo dělení pozůstalosti (dědictví) po rozumu § 823 obč. zák., čili o žalobu, již zjednávala Marie O-ová průchod svému nároku na věci patřivší do pozůstalosti její matky a nacházející se nyní v majetku a držení stěžovatele. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že rozsudek na základě právě uvedených zjištění předpokládá, že Marie O-ová byla věřitelkou stěžovatele a že stěžovateli hrozila v době souzeného skutku (27. února 1930) exekuce. Jestliť podle ustálené judikatury zrušovacího soudu věřitelem každý, komu přísluší proti pachateli nárok, jenž může býti vymáhán (exekucí) ze jmění pachatelova, bez rozdílu, zda jde o nárok věcný či obligační (srovnej nálezy čís. 1045, 1868, 2902 sb. n. s.) a exekuce hrozí dlužníku-pachateli nejen, když věřitel má již v ruce titul exekuční, nýbrž hrozí mu již od okamžiku splatnosti nároku, ví-li pachatel, že jeho věřitel, neuspokojí-li ho sám, bude nárok svůj vymá-

hati cestou žaloby a exekuce (srovnej nálezy čís. 1324, 1403, 1868 sb. n. s.), takže zejména hrozí dlužníku-pachateli exekuce, je-li žalován a nechce-li vyhověti nároku žalobou uplatňovanému.

Čís. 4701.

V případech, v nichž podle předpisů trestních zákonů, platných na Slovensku a na Podkarpatské Rusi, nebylo přípustné uložiti trest ztráty práv politických, nelze vysloviti ztrátu volebního práva do obcí, a to ani tehdy, byl-li čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1933, Zm IV 58/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti I. J. a spol., obžalovaným pro zločin podle § 213, resp. § 69 č. 1 a § 213 tr. z., následkem zmateční stížnosti obžalovaného I. Ch. vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnost zamítl, avšak z důvodu zmatku podle § 385 č. 2 tr. ř. z úřední povinnosti, ohledně obžalovaného I. J. na základě 4. odst. § 387 tr. ř., zrušil rozsudky obou nižších soudů, pokud jimi obžalovaní I. J. a I. Ch. byli odsouzeni k vedlejšímu trestu ztráty volebního práva do obcí a tento vedlejší trest pominul.

Z d ů v o d ů:

Nejvyšší soud, přezkoumává tuto trestní věc přesvědčil se, že rozsudky obou nižších soudů jsou dotčeny zmatkem podle § 385 č. 2 tr. ř. ve směru, v němž nebyl uplatňován, totiž pokud obžalovaný I. Ch. a I. J. byli odsouzeni k vedlejšímu trestu ztráty práva volebního do obcí. Podle bodu 4 § 3 zák. č. 75/1919 sb. z. a n. ve znění zák. č. 163/1920 sb. z. a n. může býti ztráta práva volebního do obcí vyslovena pouze tam, kde podle platných ustanovení nastává ztráta tohoto práva. Podle trestního práva platného na Slovensku a na Podkarpatské Rusi (§ 56 tr. z.) nastávala tato ztráta v případě odsouzení k ztrátě práv politických, která však mohla býti vyslovena toliko v těch případech, ve kterých zákon výslovně tak stanovil. V případech však, ve kterých podle platných předpisů nebylo přípustno vysloviti ztrátu práv politických, nemůže býti vyslovena ztráta práva volebního do obcí, ani když čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Poněvadž však podle ustanovení § 223 tr. z. na zločin křivého svědectví nebyl stanoven vedlejší trest ztráty práv politických, není přípustný ani trest ztráty práva volebního do obcí. Výrokem nižších soudů o ztrátě práva volebního do obcí byl tedy porušen zákon a zaviněn zmatek podle bodu 2 § 385 tr. ř. Nejvyšší soud musel dbáti tohoto zmatku z úřední povinnosti u I. Ch. podle posl. odst. cit. §, poněvadž zmatek byl v neprospěch obžalovaného. Poněvadž však tatáž okolnost svědčí též v prospěch obžalovaného I. J., jenž zmateční stížnost nepodal, bylo ohledně něho stejně jednati na základě 4. odst. § 387 tr. ř.